

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ

Науково-методична міжуніверситетська конференція
з міжнародною участю

Одеса, 18–20 січня 2023 року

Матеріали конференції

За редакцією доктора медичних наук,
професора В. Г. Марічерда

Одеса

ОНМедУ

2023

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ

Науково-методична міжуніверситетська конференція
з міжнародною участю

Одеса, 18–20 січня 2023 року

Матеріали конференції

За редакцією доктора медичних наук,
професора В. Г. Марічереда

Одеса

ОНМедУ

2023

УДК 61:378(043.2)

3-12

Відповідальна за випуск — д. е. н., доц. В. І. Борщ

Редакційна колегія:

В. Г. Марічереда, д. мед. н., проф.,
С. Г. Котюжинська, д. мед. н., проф.,
Л. М. Унгурян, д. фарм. н. проф.
Т. В. Чабан, д. мед. н., проф.,
А. І. Гулюк, д. мед. н., проф.
І. П. Анненкова, д. пед. н., доц.,
В. І. Борщ, д. е. н., доц.
Е. С. Бурячківський, к. мед. н., доц.,
Н. Л. Кусик, к. е. н., доц.,
К. М. Усиченко, к. мед. н.,
Ю. Ю. Петровський, к. мед. н.

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Одеського національного
медичного університету МОЗ України
Протокол № 3 від 31.01.2023 р.*

Забезпечення якості освіти у вищій медичній школі :
3-12 наук.-метод. міжуніверситет. конф. з міжнар. участю.
Одеса, 18–20 січня 2023 року : матеріали конф. / за ред.
д. мед. н., проф. В. Г. Марічереда. [Електронне видання]. –
Одеса : ОНМедУ, 2023. – 616 с.
ISBN 978-966-443-123-8

Матеріали конференції, присвяченої забезпеченню якості освіти у вищій медичній школі, містять тези доповідей учасників.

УДК 61:378(043.2)

ISBN 978-966-443-123-8

© Одеський національний
медичний університет, 2023

процесу, створює можливості для формування професійної деонтологічно орієнтованої свідомості та поведінки для виконання професійних задач.

Список літератури

1. Ягупов В. В. Професійний розвиток особистості фахівця: поняття, зміст та особливості. *Наукові записки. Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота*. Том 175. С. 22–28.

2. Петренко О. Б. Дефініція і сутнісне наповнення поняття «освітнє середовище» у контексті сучасної освітньої парадигми. *Інноватика у вихованні*. 2018. Вип. 7 (2). С. 6–16.

Нетребчук Любов Миколаївна,
старший викладач кафедри філософії,
біоетики та іноземних мов

Самойленко Тетяна Олександрівна,
старший викладач кафедри філософії,
біоетики та іноземних мов

ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ЯКОСТІ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Одеський національний медичний університет

Концепція культури якості привертає підвищену увагу в медичній освіті, одне з ключових питань — це постійне вдосконалення якості освіти. Проте поки що відсутні напрямки, які спрямовують заклади від теорії культури якості до освітньої практики.

Акредитація є важливою рушійною силою управління якістю освіти у вищій медичній школі. Але акредитація сама по собі не гарантує якість вищої освіти. Що ж тоді впливає на якість? Системи вищої освіти, які прагнуть забезпечити якість, часто не звертають уваги на формування своєї культури, зосередженої на якості. Культура якості освіти — це трансформаційний процес, який ніколи не закінчується і підтверджується прагненням освітньої установи до безперервної підтримки та інтеграції систем якості, які починаються з людей, цінностей та узгодження місії. Найчастіше використовують визначення культури

якості, яке сформульовано Європейською асоціацією університетів (EUA). EUA стверджує, що культура якості — це організаційна культура, яка спрямована на постійне підвищення якості та характеризується двома різними елементами: з одного боку, культурним елементом спільних цінностей, вірувань, очікувань і відданості якості, а з іншого боку, структурним/управлінським елементом із визначеними процесами, які підвищують якість і спрямовані на координацію індивідуальних зусиль [1, 10].

Можна визначити п'ять основних складників культури якості для безперервного вдосконалення освіти:

1. Сприяння перспективі відкритих систем.
2. Залучення зацікавлених сторін до проєктування.
3. Цінність викладання та навчання.
4. Організація освітнього процесу та підзвітність.
5. Розвиток інтегративного лідерства.

Важливо, щоб був зв'язок між теорією та практикою постійного покращення якості. Стратегія постійного покращення якості має ключове значення для вищої медичної школи, враховуючи потребу в тому, щоб освітні програми відповідали зростаючим вимогам суспільства, доказовій медицині та підвищеній увазі до ефективності. Рушійною силою змін для постійного покращення якості є адаптивність організації освітнього процесу: нові ідеї, отримані завдяки рекомендаціям комісій з акредитації; бенчмаркінг з іншими програмами в медицині; запити ринку праці; поради викладачів та здобувачів вищої освіти. Щоб втілити ці ідеї на практиці, потрібні гнучкість, креативність і простір для експериментів та інновацій: культура полягає в тому, що допускати помилки можна, і ми маємо відкрито говорити про це. Навчальний матеріал повинен мати дещо гнучкий формат, задовольняючи індивідуальні освітні потреби здобувачів. Завдяки цьому ми також можемо отримувати інформацію про те, як працюють різні підходи.

Мотивація викладачів покращувати якість освіти значною мірою залежить від академічного та професійного розвитку здобувачів медичної освіти. Викладачі, зацікавлені у покращенні якості навчання, активно шукають додаткові джерела зворотного зв'язку (крім доступних стандартних освітніх оцінок), наприклад, проводячи бесіди з колегами та неофіційно запитуючи думку здобувачів освіти. Важливо, щоб зберігався баланс між науковою, методичною, організаційною роботою

викладача та викладанням і навчанням. Переважна більшість викладачів зазначає, що надмірне навантаження заважає процесу навчання, призводить до професійного вигорання.

Перетворення розвитку освіти на спільне (командне) завдання з можливістю професійної автономії впливає на якість освіти за умови, що команда віддана своїй справі. Найкращі групи планування — це команди, в яких відбуваються широкі дискусії, і де дискусій не уникнути. Має бути відчуття єдності колективу. Саме так ми отримуємо якість.

Загальна структура, у якій команди мають свободу діяти, допомагає встановити баланс між гнучкістю для інновацій та стабільністю, щоб залишатися ефективними. Здатність керівників створювати сприятливий комунікаційний клімат вважається важливим чинником успіху ініціатив щодо вдосконалення. За допомогою комунікаційних процесів лідери можуть сприяти прозорості бачення організаційних змін і сприяти залученню інновацій.

У вищих медичних освітніх закладах різний стан між орієнтаціями на підтримку та подальший розвиток якості освіти. Інтеграція та створення синергії між цими конкуруючими орієнтаціями вимагають посиленого міждисциплінарного співробітництва, відкритого спілкування, інвестицій у розвиток викладачів, а також процедур підзвітності, спрямованих на підвищення якості, а не на контроль якості. Перспектива відкритих систем допомагає сприяти розвитку якості шляхом посиленого обміну знаннями, стимулювання творчості та інновацій. Щоб стимулювати культуру постійного покращення якості освіти, є очевидною потреба в зміні поточних цінностей медичних шкіл. У той час як професорсько-викладацький склад зазвичай віддає перевагу гнучкій і орієнтованій на людину організації, медичні школи все ще мають досить консервативну, ієрархічну, відокремлену орієнтацію.

Широке залучення зацікавлених сторін є ключовим для постійного підвищення якості, оскільки різноманітність знань, навичок і цінностей допомагає розглянути багатогранне поняття якості освіти. Необхідне ініціювання колективних заходів із покращення. Оцінка викладання та навчання через збільшення фінансування, часу на розвиток, обмін інформацією та ініціативи розвитку викладачів впливає на потенціал вдосконалення організації освітнього процесу.

Інтегративне лідерство підтримує подальший розвиток культури якості. Лідерство в медичній освіті змінюється від індивідуального на-

гляду, керування та підтримки викладачів до зосередження на ширшому колективі. У наукомісткому середовищі медичних шкіл лідери та співробітники спільно конструюють значення та вирішення організаційних питань. Запровадження спільнот практиків відкриває вікно можливостей для постійного вдосконалення. Цьому сприяють взаємодії між викладачами з різних дисциплін, створення можливостей для отримання нових перспектив. Більше того, освітні заходи, організовані в цих спільнотах, зміцнюють відчуття причетності та підвищують компетентність, впевненість, довіру та зв'язок. Конструктивні процеси зворотного зв'язку з колегами у викладацьких і навчальних спільнотах допомагають збалансувати відповідальність за вдосконалення освіти.

З трьох місій вищої медичної школи — освіта, дослідження та надання клінічних послуг — освіта часто найповільніше визнає, що покращення якості та зміни необхідні, а традиції продовжують домінувати. Зусилля щодо виховання культури якості в медичних школах допоможуть говорити про якість освіти не лише у теоретичному аспекті, а й практично втілювати в освітньому процесі.

Список літератури

1. Quality culture in European Universities: A bottom-up approach. Report on three rounds of the quality culture project 2002–2006. Brussels: EUA, 2006. 40 p.

Ніколаєнко-Камишова Тетяна Петрівна,
доктор медичних наук, доцент,
доцент кафедри сімейної медицини ФПО
і пропедевтики внутрішньої медицини

КРИТЕРІЇ ЯКОСТІ НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ ЯК ВАЖЕЛІ ІНТЕГРАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ЛІКАРІВ

Дніпровський державний медичний університет

Світовий соціально-економічний розвиток вимагає поліпшення системи надання медичних послуг та гарантії їх якості, Державна політика всіх розвинених країн світу в сфері якості вищої медичної

Красилюк Леонід Іванович, Дехтяр Юрій Миколайович, Савчук Руслан Валерійович, Шостак Максим Володимирович, Виговська Надія Сергіївна РОЗВИТОК КУЛЬТУРИ ЯКОСТІ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ НА ПРИКЛАДІ КЛІНІЧНОЇ КАФЕДРИ ХІРУРГІЧНОГО ПРОФІЛЮ.....	512
Краснікова Світлана Олександрівна, Заборовська Світлана Віталіївна ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ ЯК ОСНОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ	516
Лебедюк Михайло Миколайович, Ковтун Лариса Олександрівна, Ашаніна Ірина Володимирівна КУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ — ФУНДАМЕНТ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ У МАЙБУТНЬОМУ	518
Лотиш Надія Григорівна, Кравченко Тетяна Юріївна, Копійка Ганна Кузьмівна, Васильченко Лілія Вікторівна ТАКСОНОМІЯ БЛУМА: ВИБІР АКТИВНОСТЕЙ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ ДЛЯ ПОКРАЩАННЯ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ У ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ ОСВІТІ.....	522
Мартинюк Олена Анатоліївна ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ У ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД	525
Нагачевська Світлана Анатоліївна ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ФАХОВОЇ ОСОБИСТОСТІ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ.....	529
Нетребчук Любов Миколаївна, Самойленко Тетяна Олександрівна ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ЯКОСТІ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ.....	531